
Powtórka z lotnictwa. "Z historii polskiego lotnictwa na Śląsku Cieszyńskim w latach 1912-1939" G. Kasztury

Data publikacji: 21.10.2014 14:00

Pasjonaci historii z regionu mają powody do zadowolenia- ukazało się właśnie drugie wydanie książki Grzegorza Kasztury "Z historii polskiego lotnictwa na Śląsku Cieszyńskim w latach 1912-1939". Mamy dla Was jeden egzemplarz!

□

W 2012 r. przypadało symboliczne 100-lecie lotnictwa nad Olzą. W drugiej połowie października roku 1912 pierwsze loty nad Białą i Bielskiem, a następnie nad Cieszynem, wykonał bowiem aeroplan pilotowany przez hrabiego Michała Scipio del Campo, nestora polskiego lotnictwa. Z tej okazji ukazała się wówczas monograficzna książka Grzegorza Kasztury „Z historii polskiego lotnictwa na Śląsku Cieszyńskim w latach 1912-1939”, wydana nakładem Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego w Cieszynie oraz cieszyńskiej firmy INTERFON, o czym informowaliśmy naszych Czytelników w relacji z jej promocji, która odbyła się w Starostwie Powiatowym - Zobacz: [Na skrzydłach do niepodległości](#). W dwa lata później pasjonaci historii naszego regionu, a także dziejów polskich skrzydeł, otrzymują jej drugie, poprawione i uzupełnione wydanie.

Za nową wersję książki o historii polskiego lotnictwa na Śląsku Cieszyńskim do II wojny światowej, której 75 rocznicę wybuchu obchodzimy w tym roku, odpowiada znany wydawca, historyk lotnictwa i ilustrator publikacji lotniczych, Robert Gretzyngier, który pracę mieszkańca naszego regionu wydał wspólnie z Fundacją Historyczną Polskiego Lotnictwa w Warszawie. Książka zyskała twardą oprawę i nową szatę graficzną; zawiera nowe fotografie oraz barwne reprodukcje dokumentów. Można ją nabyć także w sprzedaży wysyłkowej poprzez stronę wydawcy: www.lotniczyantykwiariat.pl.

Przedmowę do pierwszego wydania książki napisał Tadeusz Jerzy Krzystek, urodzony w Lutyni Dolnej na Zaolziu, uczestnik szkolenia szybowcowego na górze Chełm w Godziszowie w 1936 roku, weteran Polskich Sił Powietrznych na Zachodzie, następnie działacz byłego Stowarzyszenia Lotników Polskich w Wielkiej Brytanii, zmarły w 2013 roku. Z kolei przedmowę do drugiego wydania skreślił kolejny lotnik, który w czasach II Rzeczypospolitej szkolił się na Chełmie, obecnie 98-letni pułkownik dyplomowany pilot Franciszek Kornicki, pochodzący z okolic Hrubieszowa ostatni żyjący dowódca dywizjonu polskiego lotnictwa w Wielkiej Brytanii.

- Zarówno wcześniejsza, jak i obecna przedmowa autorstwa kolejnego weterana polskiego lotnictwa z czasów II wojny światowej to dla mnie ogromny zaszczyt i wyróżnienie, które ponownie zawdzięczam wstawiennictwu kolegi Piotra Sikory, pochodzącego z Ustronia a przebywającego na stałe w Anglii badacza historii Polskich Sił Powietrznych na obczyźnie. Dzięki pomocy Piotra, a także kolegów Zbigniewa Legierskiego, Stefana Króla i Henryka Białowąsa udało się dopisać kolejne nazwiska do listy personelu PSP w Wielkiej Brytanii, wywodzącego się ze Śląska Cieszyńskiego lub związanego z naszym regionem miejscem nauki bądź pracy. W wydaniu z roku 2012 było ich 209, zaś obecnie na naszej liście jest już 231 nazwisk. Nie tylko te liczby, ale także wiele innych danych zawartych w mojej książce świadczą o intensywnym rozwoju w latach 30. XX wieku szkolenia lotniczego na obszarze pozostałej w Polsce części Śląska Cieszyńskiego, działalności, która dała wymiennie efekty, mierzone liczbą około 1500 wyszkolonych na Chełmie pilotów szybowcowych i blisko 200 motorowych w Szkole Lotniczej Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej w Aleksandrowicach - podkreśla autor monografii.

W okresie II RP w powiatach cieszyńskim i bielskim koncentrowała się lwia część prowadzonego na terenie autonomicznego województwa śląskiego szkolenia szybowcowego, motorowego, spadochronowego oraz produkcji szybowców szkolnych. Setki młodych ludzi z tych ośrodków trafiły następnie w szeregi polskiego lotnictwa wojskowego w kraju, a po przegranej kampanii wrześniowej 1939 r. także na Zachodzie.

- Można pokusić się o stwierdzenie, że pod względem ilości mieszkańców, którzy służyli w lotnictwie wojskowym lub pracowali w lotnictwie cywilnym, nasz region przewyższał krajową średnią. Do tej pory jednak nikt takich badań regionalnych w szerszej skali nie prowadził i pod tym względem jesteśmy swego rodzaju pionierami. Niejako kontynuując ten przedwojenny trend, staramy się promować na forum ogólnopolskim lotniczą historię Śląska Cieszyńskiego z lat Drugiej Rzeczypospolitej i ostatniej wojny – mówi G. Kasztura.

W wydanej w tym roku publikacji „Skrzydła na wojnie”, która stanowi zbiór artykułów o lotnictwie w okresie II wojny światowej różnych autorów, znalazł się obszerny tekst G. Kasztury „Sowiecka 321 Dywizja Lotnictwa Bombowego nad Śląskiem”, przez jednego z badaczy działań wojennych w Polsce w 1945 r. uznany za „nie mający precedensu, jeżeli chodzi o tak szczegółowe opracowanie działań sowieckiej dywizji lotniczej”. Między innymi opisano w nim zbombardowanie Cieszyna nocą z 7 na 8 kwietnia 1945 r., w wyniku czego śmierć poniosło 11 młodych Czechów wcielonych do Służby Pracy Rzeszy oraz 4 mieszkańców miasta. Przedstawiono także zestrzelenie 9 lutego 1945 r. w Kończycach Wielkich sowieckiego bombowca typu Boston i śmierć znajdujących się na pokładzie, znanych obecnie z imienia i nazwiska, czterech lotników. Kolejny artykuł o kulisach walk powietrznych w rejonie Drogomyśla w dniu 7 marca 1945 r. został napisany wspólnie z Z. Legierskim i przy współpracy z Bartoszem Stefańskim. Badacze opisują śmierć pilotów dwóch sowieckich Jaków-9 oraz ich pogromcy, dowódcy niemieckiego pułku myśliwskiego JG 77, znanego asa myśliwskiego, majora Ericha Leiego. Artefakty z Bostona, trzech utraconych 7 marca 1945 r. myśliwców, a także z innych samolotów, które w 1945 r. rozbiły się na terenie Śląska Cieszyńskiego, można obecnie oglądać w zbiorach ekspozycji lotniczej cieszyńskiego Muzeum 4 Pułku Strzelców Podhalańskich.

Mamy jeszcze jedną, dobrą wiadomość dla osób interesujących się historią polskiego lotnictwa. Wspomniany wcześniej P. Sikora, autor m.in. wydanej w 2013 r. biografii „Jeden z niewielu. Paweł Niemiec myśliwiec z Cieszyna”, ukończył kolejną książkę. Jego liczące ponad pół tysiąca stron opracowanie pt. „Asy polskiego lotnictwa” już w listopadzie powinno trafić do księgarń.

Uwaga konkurs!

Mamy dla Was jeden egzemplarz książki Grzegorza Kasztury "Z historii polskiego lotnictwa na Śląsku Cieszyńskim w latach 1912-1939". Aby go zdobyć, należy jak najszybciej poprawnie odpowiedzieć na pytanie: " *W którym roku pierwszy samolot przeleciał nad Cieszynem?*". Odpowiedzi prosimy przesyłać na adres mailowy konkurs@ox.pl. prócz odpowiedzi proszę podać swój login na Portalu.

Konkurs zakończony!

Najszybciej prawidłową odpowiedź wysłał nam rafizs. Gratulujemy! Książkę można odebrać w siedzibie portalu OX.PL od poniedziałku do piątku od 8.00 do 16.00.

red.